

KOMMISSIONENS BESLUTNING

af 26. september 2006

om Nederlandenes statsstøtte til fordel for Holland Malt BV

(meddelt under nummer K(2006) 4196)

(Kun den nederlandske udgave er autentisk)

(2006/59/EF)

KOMMISSIONEN FOR DE EUROPÆISKE FÆLLESSKABER HAR -

under henvisning til traktaten om oprettelse af Det Europæiske Fællesskab, særlig artikel 88, stk. 2, første afsnit,

efter at have opfordret interesserede parter til at fremsætte deres bemærkninger i overensstemmelse med denne artikel ⁽¹⁾ samt under hensyntagen til disse bemærkninger, og

ud fra følgende betragtninger:

I. SAGSFORLØB

- (1) Foranstaltningen er i overensstemmelse med traktatens artikel 88, stk. 3, blevet anmeldt ved brev af 31. marts 2004, registreret den 6. april 2004.
- (2) Med sine breve af 1. juni 2004, 12. august 2004 og 16. februar 2005 bad Kommissionen Nederlandene om nærmere oplysninger. Nederlandene besvarede Kommissionens anmodning med sine breve af 5. juli 2004, 17. december 2004 og 15. marts 2005, registreret henholdsvis den 7. juli 2004, den 3. januar 2005 og den 23. marts 2005.
- (3) Med sit brev af 5. maj 2005 underrettede Kommissionen Nederlandene om sin beslutning om at indlede proceduren i traktatens artikel 88, stk. 2, over for denne statsstøtteforanstaltning.
- (4) Kommissionens beslutning om at indlede proceduren blev offentliggjort i *Den Europæiske Unions Tidende* ⁽²⁾. Kommissionen opfordrede her interesserede parter til at fremsætte deres bemærkninger til støtteforanstaltningen.
- (5) Med sit brev af 10. juni 2005 har Nederlandene sendt en række bemærkninger.
- (6) Kommissionen har modtaget bemærkninger fra interesserede parter. Disse bemærkninger er blevet videregivet til Nederlandene med anmodning om eventuelle kommentarer. Kommissionen har modtaget Nederlandenes kommentarer med deres brev af 14. oktober 2005.

⁽¹⁾ EUT C 154 af 25.6.2005, s. 6.

⁽²⁾ Se fodnote 1.

II. BESKRIVELSE AF STØTTEFORANSTALTNINGEN

- (7) Nederlandene har besluttet at yde støtte til Holland Malt BV inden for rammerne af en regional investeringsordning »regionale investeringsprojekter 2000« (i det følgende benævnt »IPR-ordningen«). Denne regionale investeringsordning blev godkendt af Kommissionen i 2000 ⁽³⁾. Den 18. februar 2002 godkendte den også en ændring af ordningen ⁽⁴⁾, hvorved IPR-ordningen kom til at omfatte sektorerne for forarbejdning og afsætning af landbrugsprodukterne i traktatens bilag I.
- (8) Den foreliggende sag drejer sig om støtte til et investeringsprojekt, som udføres af Holland Malt BV. Holland Malt BV, i det følgende benævnt »Holland Malt«, er et joint venture mellem bryggeriet Bavaria NV og Agrifirm, en sammenslutning af kornproducenter i Noord-Nederland og Tyskland. Støtten skal gå til opførelse af et malteri i Eemshaven i kommunen Eemsmund. Takket være denne investering kan de forskellige stadier (oplagring og forarbejdning af maltbyg og fremstilling af og handel med malt) samles i en enkelt kæde.
- (9) Det nederlandske økonomiministerium har besluttet at yde en støtte på 13,5 % brutto (10 % netto) af de støtteberettigede investeringer på 55 mio. EUR med et maksimum på 7 425 000 EUR. Da det drejer sig om støtte til et investeringsprojekt, der udføres af en virksomhed i sektoren for forarbejdning og afsætning af landbrugsprodukterne i traktatens bilag I, og projektets støtteberettigede omkostninger beløber sig til mere end 25 mio. EUR, skal støtten i henhold til punkt 4.2.6 i *EF-rammebestemmelserne for statsstøtte i landbrugssektoren* ⁽⁵⁾, i det følgende benævnt »rammebestemmelserne«, anmeldes specielt til Kommissionen.
- (10) Holland Malt besluttede sig til at foretage investeringen, efter at den nederlandske regering med sit brev af 23. december 2003 havde forpligtet sig til at støtte den. Denne forpligtelse blev indgået under forbehold af Europa-Kommissionens godkendelse af støtten. Holland Malts byggeaktiviteter i Eemshaven blev påbegyndt i februar 2004. Malteriet stod klar til drift i april 2004.
- (11) Med sin indledning af proceduren i traktatens artikel 88, stk. 2, er Kommissionen gået ud fra følgende betragtninger.

⁽³⁾ Regionale investeringsprojekter 2000 (IPR 2000-2006), N 549/99. Godkendt den 17. august 2000 ved brev SG(2000) D/106266.

⁽⁴⁾ Ændring af regionale investeringsprojekter 2000, N831/2001. Godkendt den 18. februar 2002 ved brev C(2002)233.

⁽⁵⁾ EFT C 28 af 1.2.2000, s. 2.

- (12) Efter at have konstateret, at foranstaltningen på dette stadium udgør statsstøtte i den betydning, der anvendes i traktatens artikel 87, stk. 1, har Kommissionen undersøgt, om foranstaltningen på grundlag af undtagelsesbestemmelserne kan betragtes som forenelig med fællesmarkedet.
- (13) I betragtning af foranstaltningens art er den eneste mulige undtagelsesbestemmelse traktatens artikel 87, stk. 3, litra c), hvori det hedder, at støtte til fremme af udviklingen af visse erhvervsgrene eller økonomiske regioner, kan betragtes som forenelig med fællesmarkedet, når den ikke hindrer samhandelsvilkårene på en måde, der strider mod den fælles interesse.
- (14) Da støtten var knyttet til en investering i forarbejdning og afsætning af landbrugsprodukter, måtte Kommissionen undersøge, om alle krav i rammebestemmelsernes punkt 4.2 var opfyldt. Af følgende grunde var Kommissionen i tvivl om, hvorvidt traktatens artikel 87, stk. 3, litra c), kunne finde anvendelse.
- (15) I rammebestemmelsernes punkt 4.2.5 hedder det, at der ikke må ydes støtte til forarbejdning og afsætning af landbrugsprodukter, medmindre der fremlægges tilstrækkeligt bevis for, at der kan findes normale afsætningsmuligheder for de pågældende produkter. På grundlag af de oplysninger, Kommissionen var i besiddelse på procedureindledningstidspunktet, kunne det ikke udelukkes, at der var tale om overkapacitet på maltmarkedet.
- (16) Holland Malt hævdede, at det leverer »premium-malt« af høj kvalitet til »premium-øl«, og at markedet for denne malt- og øltype er voksende. Da proceduren blev indledt, var det imidlertid ikke klart, om »premium-malt« og »premium-øl« ikke blot er markedsføringsbegreber og således ikke udgør noget særligt markedsprodukt, for hvis vedkommende overkapacitet kan udelukkes.
- Holland Malt
- den nederlandske provins Groningen.
- (18) De finske maltproducenters organisation vender sig mod de nederlandske planer om at yde støtte til Holland Malt BV, fordi statsstøtte til investeringer i malterier efter dens opfattelse vil få en markedsforstyrrende virkning. Den bemærker, at der i maltsektoren i Fællesskabet er en overkapacitet på ca. 1 mio. t, og at kapaciteten derfor i de kommende år må nedskæres med 10 %. Med hensyn til den påstand, at Holland Malt leverer »premium-malt« til fremstilling af »premium-øl« peger de finske maltproducenters organisation på, at de nuværende malterier i Fællesskabet allerede kan tilbyde et stort udbud af maltsorter, herunder også »premium-malt« af høj kvalitet.
- (19) De britiske maltproducenters organisation mener ubetinget, at statsstøtte til malterier udtrykkeligt skal forbydes. Den henviser til brevet fra 2004 fra Euromalt, den europæiske organisation, som repræsenterer maltsektoren, til Kommissionen, hvori Euromalt udtaler, at der på grund af maltproduktionens nuværende overkapacitet både i Fællesskabet og på verdensmarkedet ikke bør afsættes statsmidler til ny maltkapacitet⁽⁶⁾. Ifølge denne organisation udgør maltkapaciteten i medlemsstaterne 8,8 mio. t over for en efterspørgsel på ca. 5,9 mio. t. Det giver et potentielt eksportoverskud i fællesskabet på 2,9 mio. t til et verdensmarked, hvor der årligt omsættes 4,3 mio. t. I produktionsåret 2003-2004 blev der i Fællesskabet udstedt eksportlicenser for i alt 2,48 mio. t malt. I det produktionsår, som sluttede i juni 2005, var mængden faldet til 2,22 mio. t, hvad der tyder på en vanskelig markedsituation og begrænsede markedsmuligheder for Fællesskabets maltproducenter. De britiske maltproducenters organisation skønner, at maltoverskuddet i Fællesskabet er på 500 000 t, og at det kan forventes at stige til næsten 1 mio. t på grund af en kombination af ny kapacitet, som endnu ikke er kommet i gang, og faldende eksportefterspørgsel fra Rusland og Østeuropa, fordi disse områder er blevet næsten selvforsynende. Ifølge de britiske maltproducenters organisation har denne overkapacitet medført, at de nuværende markedspriser på malt er faldet til et niveau, hvor de variable omkostninger ikke længere dækkes. Endvidere bestrider de britiske maltproducenters organisation, at den nye nederlandske kapacitet opføres for at fremstille premium-malt til premium-markeder. Bryggerisektoren er stærkt fusioneret, og størstedelen af malteriernes kunder vil kun have kvalitetsmalt, som opfylder deres strenge (og ofte generelle) specifikationer foruden alle krav til fødevarer sikkerheden. At opdele maltmarkedet i en premium-sektor og en ikke-premium-sektor er ifølge de britiske maltproducenters organisation urealistisk.

III. BEMÆRKNINGER FRA INTERESSEREDE PARTER

- (17) Kommissionen har modtaget bemærkninger fra
- de finske maltproducenters organisation
 - de britiske maltproducenters organisation
 - de tyske maltproducenters organisation
 - de franske maltproducenters organisation
 - de danske maltproducenters organisation
 - en interesseret, som på grund af en risiko for at lide skade har anmodet om ikke at få sin identitet røbet
 - den nederlandske land- og havebrugsorganisation (LTO Nederland)
 - Agrifirm
- (20) De tyske maltproducenters organisation er meget foruroliget over Nederlandenes planer om at yde investeringsstøtte til opførelse af et malteri i provinsen Groningen.

⁽⁶⁾ Brev af 23. juli 2004 om tildeling af støtte til opførelse af malterier.

- Ifølge de tyske maltproducenters organisation vil Fællesskabets eksport til traditionelle afsætningsområder som Mercosur-landene og Rusland/Ukraine gå stærkt tilbage, fordi der udvikles lokal maltindustri og træffes foranstaltninger til beskyttelse mod indførsel. Desuden står oversøiske konkurrenter som Canada og Australien meget stærkt på grund af deres beliggenhed nær de stadig voksende ølmarkeder i fjernøsten og Sydøstasien og på grund af deres regeringers liberale handelspolitik. Samtidig er maltsalget på det indre marked stagneret, hvad der medfører en overkapacitet i Fællesskabet på ca. 1 mio. t. De tyske maltproducenters organisation mener ikke, at fremme af den lokale produktion af maltbyg er noget argument. Den påpeger, at hele den nederlandske produktion af maltbyg allerede købes af maltindustrien, og at det nye malteri i Groningen bliver afhængigt af bygindførsel.
- (21) De franske maltproducenters organisation vender sig mod statsstøtte til nye malterier i Fællesskabet. Den henviser til det samme brev fra Euromalt som de britiske maltproducenters organisation og anfører de samme produktions-, indførsels- og udførselstal for malt. Også ifølge den franske organisation bliver malt for tiden omsat til priser, som ikke dækker de variable omkostninger. De franske maltproducenters organisation mener ikke, at statsstøtte til den nederlandske investering kan begrundes ved at henvise til et særligt marked for malt af høj kvalitet, da størstedelen af bryggerierne faktisk forlanger at få denne type malt af høj kvalitet. Endelig citeres den franske bryggeriforening for den opfattelse, at maltindustrien i Fællesskabet egentlig bør lukke forældede malterier for at forbedre markedsvilkårene.
- (22) De danske maltproducenters organisation rejser indvendinger mod den planlagte støtte til Holland Malt. Ifølge den danske organisation bygger maltindustrien i hele verden på frie markedsvilkår. Den præges af privat ejendomsret og har udviklet sig ved private investeringer i maltsektoren. En støtte på 7,4 mio. EUR til en samlet investering på 55 mio. EUR vil forvride konkurrencen og give den virksomhed, der modtager denne støtte en uretfærdig fordel, især i de første år efter ibrugtagningen. De danske maltproducenters organisation afviser endvidere det argument, at der kan skelnes mellem »premium-malt« og »almindelig malt«. Malt er et generisk produkt med små variationer, men med bestemte kvalitetsnormer, som er pålagt af bryggerisektoren. Endelig kan de danske maltproducenters organisation ikke se, at der er lokale eller regionale grunde til at give støtte til investeringen i Eemsmond, da det efter dens opfattelse drejer sig om en normalt udviklet region i Nederlandene med en infrastruktur, som er nøje forbundet med forsyningskæden for byg og malt.
- (23) Den interesserede, der på grund af risiko for at lide skade har anmodet om ikke at få sin identitet røbet, klager over støtten af følgende grunde: han finder sondringen mellem premium-malt og almindelig malt kunstig, kan ikke finde lokale eller regionale grunde til at støtte investeringen og mener, at støtten vil føre til konkurrenceforvridning på maltmarkedet, som præges af privat ejendomsret og private investeringer.
- (24) Den nederlandske land- og havebrugsorganisation (LTO Nederland) mener, at malteriet Holland Malt i Eemshaven har stor betydning for agerbruget i regionen. Malteriets beliggenhed ved en oceanhavn og produktionsprocessen, som sigter på malt- og ølmarkedets højkvalitetssegment, giver agerbruget i det nordøstlige Nederlandene vigtige socialøkonomiske perspektiver. Det vil betyde en tilskyndelse til at dyrke kornsorter, der kan benyttes i denne produktionsproces. Landmændenes byg er led i en fuldstændig registreret og certificeret kæde, hvis slutprodukt er øl af høj kvalitet. De to vigtigste afgrøder i denne region er stivelseskartofler og sukkerroer. Effektivitetsforbedringer har imidlertid sammen med reformen af Fællesskabets politik ført til, at det areal hvor disse afgrøder dyrkes, er blevet mindre. Byg til maltfremstilling er et af de ikke særlig lukrative alternativer til dyrkning af disse afgrøder. Af disse grunde har agerbrugerne lovet at deltage i finansieringen af Holland Malt.
- (25) Agrifirm giver støttetildelingen til Holland Malt sin fulde tilslutning. Det samarbejder med bryggeriet Bavaria i joint venturet Holland Malt, hvori forsyningskæden, når det gælder dyrkning, oplagring og forarbejdning af maltbyg, er samlet. Ifølge Agrifirm frembyder Holland Malts produktions- og oplagringsanlæg enestående muligheder. Dyrkningen af maltbyg vil give regionens landmænd bedre udsigter. Ved at koncentrere sig om produktion af maltbyg, der opfylder kravene til premium-malt, kan landmændene i regionen nyde godt af de vækstudsigter, som kendetegner markedet for premium-øl. Med opførelsen af fabrikken i Eemshaven bliver der, på grund af de logistiske fordele, skabt nye industriaktiviteter i Noord-Nederland. Den nederlandske regerings beslutning om at yde støtte danner grundlaget for en rentabel drift i projektets første kritiske år.
- (26) Ifølge Holland Malt er det muligt at fastholde den påstand, at der findes et særligt marked for premium-øl og premium-malt. På markedet for premium-malt kan der sagtens findes afsætningsmuligheder for HTST-malt (»high temperature, short time«). HTST-malt forøger smagsstabiliteten, aromaen og perledannelsen og dermed også øllets holdbarhed. Holland Malt henviser til et brev fra universitetet i Weihenstephan-München, som bekræfter, at den patenterede teknologi giver en maltsort, der adskiller sig klart fra almindelig malt⁽⁷⁾. Desuden anerkender en brygger, som fremstiller premium-øl, i et bilag til Holland Malts brev også HTST-malts enestående karakter. HTST-malt skal desuden ligge i en højere prisklasse end almindelig malt fra andre malterier. På grund af den enestående fysiske karakter, den ubestridelige kvalitet og den højere prisklasse

(7) - Et brev fra dr. Krottenthaler ved universitetet i Weihenstephan fra maj 2005.

er det ifølge Holland Malt yderst sandsynligt, at HTST-malt og almindelig malt ikke, eller kun vanskeligt kan udskiftes med hinanden. HTST-malt vil muligvis skabe sin egen efterspørgsel og sit eget marked. Ifølge Holland Malt vil investeringen derfor ikke nødvendigvis medføre en kapacitetsforøgelse på 55 000 t på markedet for almindelig malt.

- (27) Endvidere anfører Holland Malt, at investeringen i Holland Malt trods overkapaciteten på verdensmarkedet for malt ikke nødvendigvis fører til større kapacitet. Da Holland Malt ligger ved en oceanhavn, vil malteriet finde normale afsætningsmuligheder på markedet for eksportmalt. Selv om vækstudsigterne for den del af den europæiske maltsektor, som ikke ligger ved havet, kan blive mindre på grund af den faldende efterspørgsel på malt i Vesteuropa, rummer malteksporten betydelige vækstmuligheder. Ifølge Holland Malt bliver dette bekræftet af tre rapporter fra 2005⁽⁸⁾. Det fremgår af disse rapporter, at vækstmarkerne i Asien, Latinamerika, Afrika og Østeuropa stiller høje krav til malt, og at den europæiske maltsektor har en konkurrencefordel i kraft af maltens høje kvalitet. Holland Malt hævder, at det ikke har svært ved at finde normale afsætningsmuligheder for sine malt og henviser til, at dets ordrebøger for 2005 var fulde, og at det for andet år i træk ville kunne sælge mere malt, end det havde produceret. Holland Malt påpeger endvidere, at den kapacitet, det har lukket i Wageningen og Lieshout, forsynede det vigende marked i Vesteuropa, mens dets nye kapacitet i Eemshaven sigter på et voksende eksportmarked. Kapacitetens netto-vækst på maltmarkedet bliver da også mindre end angivet i Kommissionens brev af 5. maj 2005. Holland Malt hævder, at investeringen i anlægget i Eemshaven snarere vil påvirke samhandelen med tredjelande end samhandelen mellem medlemsstaterne, fordi malteksporten udgør et markedssegment, som adskiller sig fra det segment, de indenlandske maltleverandører opererer i. Holland Malt fremhæver, at situationen på verdensmarkedet for malt ikke har forhindret Kommissionen i at godkende støtte til et malteri i Litauen.

- (28) Holland Malt gør gældende, at investeringen vil få en positiv virkning på udviklingen af landdistrikterne i regionen Noord-Nederland og i Tyskland. For et stort antal landmænd (omkring 1 800) bliver der herved skabt en alternativ dyrkningsmulighed. Landmændene kommer til at dyrke maltbyg af høj kvalitet til et voksende marked, der i modsætning til foderbyg ikke omfattes af Fællesskabets interventionsordning. Desuden er dyrkning af maltbyg mindre skadelig for miljøet end dyrkning af foderbyg. Endelig bemærker Holland Malt, at dets integrerede anlæg til fremstilling af malt og oplagring af byg bidrager konkret til fødevarer sikkerheden.

⁽⁸⁾ RM International, Malt Market Report, 22 april 2005; Rabobank, The malt industry, a changing industry structure, driven by emerging beer markets, marts 2005; H.M. Gauger, Market report, maj 2005. H. M. Gauger er en maltmægler-/malkonsulentvirksomhed, som udgiver en månedsrapport om maltmarkedet med oplysninger om maltproduktionen og malthandelen.

- (29) Provinsen Groningen forsvaret statsstøtten til Holland Malts investering. Den henviser til investeringens positive virkning på beskæftigelsen i regionen. Den fremhæver endvidere den innovative teknologi, og tilskyndelsen til udvikling af Eemshaven, bl.a. ved anlæggelse af en agribusinesspark. Provinsen henviser endvidere til det incitament, investeringen betyder for landmænd, der har problemer med lokalitetens traditionelle afgrøder som stivelseskartofler. Omlægning til dyrkning af maltbyg vil give dem bedre udsigter.

IV. NEDERLANDENES BEMÆRKNINGER

- (30) Nederlandene reagerede på procedureindledningen med deres brev af 10. juni 2005. I deres brev af 14. oktober 2005 svarede Nederlandene på bemærkningerne fra interesserede parter efter først at have bedt om en forlængelse af fristen for afgivelse af svar.
- (31) I det første brev hævder Nederlandene, at malteksporten har betydelige vækstudsigter, selv om den del af den europæiske maltsektor, der ikke ligger ved havet, kan gå tilbage på grund af den faldende efterspørgsel på malt i Vesteuropa. Da Holland Malt ligger ved en oceanhavn, kan det profitere af sin beliggenhed. I den forstand kan der tales om et delt maltmarked. Investeringen i Holland Malt vil ikke påvirke det allerede vigende marked for de lokale vesteuropæiske malterier, som ikke ligger ved havet. Nederlandene erklærer, at den mængde malt, Fællesskabet udsteder eksportlicenser for, i 2004/2005 var den samme som i 2003/2004, og beder Kommissionen om at tage de seneste data for eksportlicenser i betragtning. I øvrigt mener Nederlandene, at der findes et særligt markedssegment for Holland Malts malt af høj kvalitet. Der henvises til brevet fra universitetet i Weihenstephan, hvori HTST-malts anderledes karakter bekræftes.
- (32) Som svar på bemærkningerne fra de interesserede parter hævder Nederlandene, at verdensmarkedet for malt vil opleve en vækst i de kommende år. Der henvises til et seminar om maltbyg den 4./5. oktober 2005, hvor det internationale kornråd⁽⁹⁾ forudså, at den samlede maltkapacitet i 2010 ville være steget med 10 %. På dette seminar meddelte Rabobank desuden, at det samlede ølforbrug årligt vokser med 2 %, først og fremmest på grund af et tiltagende ølforbrug på vækstmarkeder som Sydamerika, Afrika, Rusland, Sydøstasien og Kina. Moderne malterier, der ligger ved oceanhavne og er i stand til at producere i bulkform, vil kunne nyde godt af denne udvikling. Nederlandene henviser til et brev fra Euromalt fra august 2005⁽¹⁰⁾, hvori der står, at uanset om gammel eller uhensigtsmæssig kapacitet skal lukkes. I det samme brev tales der om en overkapacitet i

⁽⁹⁾ En mellemstatslig organisation på kornhandelsområdet.

⁽¹⁰⁾ Euromalt: »The EU malting industry«, august 2005.

Fællesskabets maltsektor på mindst 500 000-700 000 t. Ifølge Nederlandene bygger dette tal imidlertid på en produktion, der kører 24 timer om dagen, 7 dage om ugen og 365 dage om året. Stilstandsperioder er ikke blevet taget i betragtning, og det er derfor usikkert, om der i realiteten er tale om overkapacitet. Nederlandene henviser endvidere til en rapport ⁽¹¹⁾ fra forskningsinstituttet Frontier Economics om Holland Malt (om det geografiske marked og innovationsaspekterne). Konklusionen i denne rapport lyder sådan: der er ingen ting, der tyder på, at støtten til Holland Malt vil føre til nogen ændring af de øvrige europæiske producenters afsætning af malt ud over den, der vil finde sted under alle omstændigheder. Der er således ingen tegn på, at støttetildelingen skulle føre til en forværring af en eventuel overkapacitet hos de europæiske producenter, der fremstiller almindelig malt. Nederlandene beder Kommissionen tage hensyn til, at der findes et særligt marked for HTST-malt, en maltsort af høj kvalitet, som modvirker, at øllet bliver »dovent«. Endvidere henviser Nederlandene til yderligere lukning af en maltkapacitet på 12 000 t malt, hvad der bringer den totale lukning af bestående kapacitet op på 77 000 t. Den ekstra kapacitet udgør kun 0,5 % af den samlede produktionskapacitet i Fællesskabet og skulle ikke kunne forstyrre Fællesskabets marked for malt. Endelig bemærker Nederlandene, at den planlagte støtte kun er ment som kompensation for Eemshavens ufordelagtige beliggenhed og blot skal give Holland Malt lige konkurrencevilkår (uden støtte ville en tilsvarende investering i et malteri have fundet sted i oceanhavnen Terneuzen).

V. VURDERING AF STØTTEFORANSTALTNINGEN

Markedsordningen

- (33) Støtteforanstaltningen gælder støtte til en bygforarbejdende virksomhed. Ifølge artikel 23 i Rådets forordning (EF) nr. 1784/2003 af 29. september 2003 om den fælles markedsordning for korn ⁽¹²⁾ finder traktatens artikel 87, 88 og 89 anvendelse på de produkter, denne forordning omfatter. Den sektor, den foreliggende støtteforanstaltning gælder, omfattes derfor af Fællesskabets statsstøtteregele.

Forbuddet mod statsstøtte i traktatens artikel 87, stk. 1

- (34) Ifølge traktatens artikel 87, stk. 1, er statsstøtte eller støtte, som ydes ved hjælp af statsmidler under enhver tænkelig form, og som fordrejer eller truer med at fordreje konkurrencevilkårene ved at begunstige visse virksomheder eller produktioner, uforenelig med fællesmarkedet i det

omfang, den påvirker samhandelen mellem medlemsstaterne.

- (35) Foranstaltningen består af en direkte investeringsstøtte. Den er selektiv i den forstand, at den begunstiger en enkelt virksomhed, nemlig Holland Malt.
- (36) Ifølge Domstolens retspraksis er forbedring af en virksomheds konkurrencestilling ved hjælp af statsstøtte normalt bevis på, at konkurrencen med andre virksomheder, der ikke har modtaget en sådan støtte, er blevet forvredet ⁽¹³⁾.
- (37) En foranstaltning påvirker samhandelen mellem medlemsstaterne, hvis den vanskeliggør indførsel fra andre medlemsstater eller gør udførsel til andre medlemsstater lettere. Her er det afgørende, om samhandelen i Fællesskabet udvikler sig anderledes på grund af den omstridte foranstaltning eller truer med at gøre det.
- (38) Det produkt, den foreliggende støtteforanstaltning drejer sig om (malt), er genstand for en betydelig samhandel i Fællesskabet. I 2004 blev der i Fællesskabet omsat ca. 1,3 mio. t malt. Det var omtrent 15 % af Fællesskabets samlede maltproduktion i 2004 ⁽¹⁴⁾. Sektoren er derfor udsat for konkurrence. Der er således fare for, at samhandelen i Fællesskabet vil udvikle sig anderledes på grund af foranstaltningen.
- (39) Den pågældende foranstaltning udgør derfor støtte i den betydning, der anvendes i traktatens artikel 87, stk. 1.

Traktatens artikel 87, stk. 2: undtagelser

- (40) Traktatens artikel 87, stk. 2 og 3, indeholder en række undtagelser fra forbuddet i artikel 87, stk. 1.
- (41) Undtagelserne i artikel 87, stk. 2, kan ikke anvendes på grund af støtteforanstaltningens art og målsætning. Nederlandene har da heller ikke påberåbt sig artikel 87, stk. 2.

Traktatens artikel 87, stk. 3: undtagelser fra Kommissionens vurdering

- (42) I artikel 87, stk. 3, nævnes en række andre former for støtte, der kan betragtes som forenelige med fællesmarkedet. Om de er forenelige med traktaten skal vurderes ud fra Fællesskabets synspunkt og ikke kun fra en bestemt medlemsstats synspunkt. For at fællesmarkedet kan fungere tilfredsstillende, skal undtagelserne i artikel 87, stk. 3, fortolkes snævert.

⁽¹³⁾ Domstolens dom af 17. september 1980 i sag C-730/79, Philip Morris mod Kommissionen for De Europæiske Fællesskaber, Sml. s. 2671, præmis 11 og 12.

⁽¹⁴⁾ Kilde: H.M. Gauger Statistical Digest 2004-2005.

⁽¹¹⁾ Frontier Economics: »Holland Malt«, oktober 2005

⁽¹²⁾ EUT L 270 af 21.10.2003, s. 78. Senest ændret ved Kommissionens forordning (EF) nr. 1154/2005 (EUT L 187 af 19.7.2005, s. 11).

- (43) Hvad artikel 87, stk. 3, litra a), angår, henvises der til, at støttemodtageren ikke er hjemmehørende i et område, hvori den økonomiske situation kan beskrives som meget ugunstig i den betydning, der anvendes i *retningslinjerne for statsstøtte med regionalt sigte* ⁽¹⁵⁾ (bruttonationalprodukt (BNP) pr. indbygger på under 75 % af fællesskabsgennemsnittet). Traktatens artikel 87, stk. 3, litra a), kan derfor ikke begrunde støtte til fremstilling, forarbejdning eller afsætning af produkterne i traktatens bilag I.
- (44) Hvad artikel 87, stk. 3, litra b), angår, må det bemærkes, at formålet med den pågældende støtte ikke er at fremme virkeliggørelsen af et vigtigt projekt af fælleseuropæisk interesse eller afhjælpe en alvorlig forstyrrelse i en medlemsstats økonomi.
- (45) Støtten har heller ikke til formål eller er beregnet til at virkeliggøre målsætningerne i artikel 87, stk. 3, litra d).

Traktatens artikel 87, stk. 3, litra c)

- (46) Støtteforanstaltninger for at fremme udviklingen af visse erhvervsgrene eller økonomiske regioner kan ifølge traktatens artikel 87, stk. 3, litra c), betragtes som forenelige med fællesmarkedet, når de ikke ændrer samhandelsvilkårene på en måde, der strider mod den fælles interesse.
- (47) Da Holland Malt ifølge Kommissionens definition ⁽¹⁶⁾ ikke er nogen lille eller mellemstor virksomhed, kan forordning (EF) nr. 1/2004 af 23. december 2003 om anvendelse af EF-traktatens artikel 87 og 88 på statsstøtte til små og mellemstore virksomheder, der beskæftiger sig med produktion, forarbejdning og afsætning af landbrugsprodukter ⁽¹⁷⁾, ikke anvendes. Om støtte til investeringer med henblik på forarbejdning af landbrugsprodukter er forenelig med artikel 87, stk. 3, litra c), vurderes derfor på grundlag af punkt 4.2 i rammebestemmelserne.

Støtteberettigede udgifter og støtteintensitet

- (48) Ifølge punkt 4.2.3 i rammebestemmelserne kan de støtteberettigede udgifter omfatte udgifter til bygning, erhvervelse eller forbedring af fast ejendom og udgifter til nye maskiner og nyt udstyr, herunder edb-programmel. Støtten må ikke overstige 50 % af de støtteberettigede investeringer i mål 1-regioner og 40 % i de øvrige regioner.
- (49) Disse betingelser er opfyldt, da støtten ydes til opførelse af bygninger, til erhvervelse af grunde til disse bygninger og til udstyr. Desuden har Nederlandene begrænset den anmeldte støtte til 13,5 % af de støtteberettigede udgifter.

Økonomisk levedygtighed og Fællesskabets mindstekrav

- (50) I rammebestemmelsernes punkt 4.2.3 hedder det endvidere, at støtte til investeringer kun må ydes til

⁽¹⁵⁾ EFT C 74 af 10.3.1998, s. 9.

⁽¹⁶⁾ Kommissionens henstilling af 6. maj 2003 om definitionen af mikrovirksomheder, små og mellemstore virksomheder (EFT L 124 af 20.5.2003, s. 36).

⁽¹⁷⁾ EUT L 1 af 3.1.2004, s. 1.

virksomheder, hvis økonomiske levedygtighed kan påvises ved en vurdering af udsigterne for virksomheden. Virksomheden skal desuden opfylde Fællesskabets mindstekrav med hensyn til miljø, hygiejne og dyrevelfærd.

- (51) Disse betingelser er opfyldt. Nederlandene har givet fyldestgørende garantier for, at såvel Bavaria NV som Agrifirm, der tilsammen udgør Holland Malt, er økonomisk levedygtige. Det er desuden blevet tilstrækkelig påvist, at malteriet opfylder Fællesskabets mindstekrav med hensyn til miljø, hygiejne og dyrevelfærd, således som de er fastsat i det nederlandske program for udvikling af landdistrikterne.

Afsætningsmuligheder på markedet

- (52) I rammebestemmelsernes punkt 4.2.5 hedder det, at der ikke må ydes støtte til investeringer i produkter, der ikke finder normale afsætningsmuligheder på markedet. Dette skal vurderes på det relevante niveau for de pågældende produkter, investeringsformerne og den eksisterende og forventede kapacitet. Der tages i denne forbindelse hensyn til eventuelle restriktioner på produktionen eller begrænsninger af EF-støtten under de fælles markedsordninger.
- (53) Proceduren i traktatens artikel 88, stk. 2, er blevet indledt, fordi Kommissionen ud fra de oplysninger, den var i besiddelse af på procedureindledningstidspunktet, ikke kunne udelukke, at der var tale om overkapacitet på maltmarkedet.
- (54) Nederlandenes og Holland Malts bemærkninger i tilknytning til procedureindledningen drejer sig alt væsentligt om tre punkter. For det første bestrides overkapaciteten på maltmarkedet (Nederlandene og Holland Malt bestrider dog ikke, at projektet fører til ekstra kapacitet på maltmarkedet). For det andet hævdes det, at investeringen i fabrikken i Eemshaven snarere vil påvirke samhandelen med tredjelande end samhandelen mellem medlemsstaterne, fordi malteksport udgør et markedssegment, som adskiller sig fra det segment, de indenlandske maltleverandører opererer i. For det tredje antages det, at der findes adskilte markeder for almindelig malt og for premium-malt.

Overkapacitet på maltmarkedet

- (55) Kommissionen har set på situationen med hensyn til produktion af malt og handel med det på både verdensplan og fællesskabsplan. Da Eurostats statistikker for malt er ufuldstændige (manglende eller fortrolige data for produktion og eksport fra en række lande), har Kommissionen benyttet data fra Euromalt, det internationale kornråd og H. M. Gaugers rapport om markedet for maltbyg.

- (56) Hvad situationen på verdensmarkedet angår, kan det af Euromalts data udledes, at malteriernes nuværende leveringskapacitet på verdensplan langt overstiger efterspørgslen, og at det også vil være tilfældet i de kommende år. Euromalts brev fra august 2005⁽¹⁸⁾ indeholder følgende tabel over malkapaciteten på verdensplan.

Malkapaciteten på verdensplan

(i 1 000 ton)

	2004	Overskud	2006 (skøn)	Overskud
EU-15	7 000		7 600	
EU-10	1 200		1 150	
EU-25 i alt	8 700	2 500	8 750	2 700
Rusland	850	-550	1 550	100
Ukraine	230	-50	330	120
Hviderusland	70	-6	70	-10
Central- og Østeuropa	460	-60	470	-60
Europa i alt	10 130	1 834	11 170	2 850
Nafta	3 600		3 900	
Sydamerika	1 220		1 370	
Oceanien	770		950	
Mellemøsten og Centralasien	200		200	
Afrika	380		380	
Kina	3 000		3 300	
Fjernøsten	300		340	
I alt	9 470	- 1 300	10 440	-900
Verden i alt	19 780	534	21 610	1 950

- (57) Som det kan udledes af tabellen, oversteg maltproduktionskapaciteten på verdensplan i 2004 efterspørgslen med ca. en halv million tons. Skønnene for 2006 tyder på, at denne overkapacitet vil vokse til omkring 2 mio. t.

- (58) I Euromalts brev står der, at verdensproduktionen af øl fortsat ventes at vokse med en gennemsnitlig minimums-procent på mellem 1 og 2 % om året. Denne gennemsnitlige vækst er følgen af en tocifret vækst i en række »nye« ølområder (Sydamerika, Afrika, Rusland, Sydøstasien og Kina) og en tilbagegang i de »gamle« regioner (Vesteuropa og Nordamerika). De effektive nyinvesteringer i bryggerier i vækstområderne og tendensen i retning af »lettere« ølsorter medførte ganske vist samtidig et drastisk fald i brugen af malt pr. liter øl. Euromalt konkluderer da også, at den

tiltagende efterspørgsel på øl i de nærmeste år ikke ledsages af en voksende maltefterspørgsel på verdensplan. Ølforbrugets vækstmønster og dets forventede videreudvikling har stimuleret opførelsen af ekstra malkapacitet så meget, at udbudssidens nuværende kapacitet på verdensplan langt overstiger efterspørgslen, og det vil fortsat være tilfældet i endnu en række år. Ifølge Euromalt kan der godt investeres i yderligere malterier, men i Europa er der ikke behov for ny ekstrakapacitet, da eksportmarkederne er i tilbagegang.

- (59) Den nuværende overkapacitet på verdensplan ser ud til at blive bekræftet af faldende handelstal for malt, således som de blev opgivet af det internationale kornråd på seminaret om maltbyg den 4. og 5. oktober 2005 i Bruxelles⁽¹⁹⁾. Ifølge det internationale kornråd er verdenshandelen med

⁽¹⁸⁾ Se fodnote 10.

⁽¹⁹⁾ Præsentation ved John Tjaardstra af produktions- og forbrugsudviklingen for øl, maltbyg og malt.

malt på to år faldet fra 5 621 mio. t i 2002/2003 til 5 275 mio. t i 2004/2005 (det sidste tal er et skøn). For 2005/2006 forventer det internationale kornråd, at den omsatte malmængde går yderligere ned. Denne nedadgående tendens kommer også til udtryk ved, at det antal eksportlicenser, som blev registreret hos malteksportørerne i 2004/2005 (2 219 661 t), er en tilbagegang i forhold til 2003/2004 (2 477 849), og at det i 2005/2006 ventes at ligge lidt lavere end i 2004/2005 ⁽²⁰⁾. Også RM Internationals rapport om maltmarkedet ⁽²¹⁾ synes at pege på en overkapacitet på verdensplan: på grund af de nye malteriers højere standardkapacitet og den kendsgerning, at ølproduktionen på verdensplan ikke er vokset så hurtigt i de seneste år, vil den nye maltproduktion blive absorberet langsommere af efterspørgslen.

(60) Nederlandene hævder i deres brev af 14. oktober 2005, at maltefterspørgslen på verdensplan omkring 2010 forventes at være steget med 10 %. Der henvises til det internationale kornråds præsentation på seminaret om maltbyg den 4. og 5. oktober 2005 i Bruxelles. I denne præsentation anføres det imidlertid, hvad prognoserne for 2010 angår, at maltkapaciteten på verdensplan forventes at vokse med 10 %. Det forekommer ikke rigtigt at benytte maltkapaciteten på verdensplan som indikation på efterspørgslen, således som Nederlandene synes at gøre.

(61) I de kommende år ser verdensmarkedet for malt ud til at blive udsat for to vigtige udviklinger. For det første er der det voksende ølforbrug i de »nye« ølområder. Det skal dog vise sig, om maltsektoren i Fællesskabet er i stand til at udnytte denne vækst.

(62) Ølproduktionens vækst i Kina har ikke ført til nogen betydelig stigning i indførslen af malt. Ifølge Rabobanks rapport om maltsektoren på verdensplan ⁽²²⁾ er maltempporten ikke vokset, selv ikke efter at indførselstolden i 2002 blev sat betydeligt ned, da den omfattede forarbejdningsindustri i Kina fremmer indførsel af maltbyg.

(63) Det voksende forbrug og den voksende produktion af øl i Sydøstasien er for en stor del blevet muliggjort ved hjælp af øget indførsel af malt fra Australien i kraft af dette lands nære beliggenhed og frihandelsaftalerne med det.

(64) De malterier i Fællesskabet, der ligger ved oceanhavne således som Holland Malt, har efter alt at dømme gode forudsætninger for at kunne efterkomme den voksende efterspørgsel på malt i Sydamerika og Afrika. Hvad Sydamerika angår, vil den nye maltkapacitet, der for tiden anlægges i Argentina, dog delvis kunne tilfredsstille den voksende efterspørgsel på malt. Desuden vil Mercosurs udvidelse med Venezuela og eventuelt også andre sydamerikanske lande kunne føre til en voksende handel med malt i Sydamerika.

(65) Udviklingen i Rusland er en anden vigtig faktor på verdensmarkedet for malt. Rusland har en samlet maltkapacitet på 1 mio. t, og en kapacitet på 450 000 t er under opførelse. Da tilstedeværelsen af god maltbyg er i færd med at indhente kapacitetsudvidelsen, vil Rusland blive selvforsynende og sandsynligvis også malteksportør.

(66) På denne baggrund ser Kommissionen ingen tegn på, at den nuværende overkapacitetssituation på verdensmarkedet for malt vil forsvinde i løbet af de nærmeste år. Hvad angår verdenshandelen med malt indtil 2010, forventer det internationale kornråd en forholdsvis stabil mængde, idet »tilbagegangen i Rusland kompenseres af væksten i Sydamerika«, således som det blev nævnt i præsentationen på seminaret om maltbyg i oktober 2005.

(67) Hvad situationen med hensyn til produktionskapacitet og handel med malt i Fællesskabet angår, kan det oplyses, at Holland Malts malteri i Eemshaven blev driftsklart i april 2005. I Euromalts brev fra august 2005 står der, at Fællesskabet trods lukning af en række malterier på grund af lav rentabilitet stadig har en overkapacitet for malt på mindst 500 000-700 000 t (kapaciteten i Fællesskabet er på 8 800 000 t, forbruget på 5 900 000 t og udførslen på 2 250 000 t).

(68) Ifølge Euromalt vil rentabiliteten i Fællesskabets maltsektor nå et lavpunkt i 2005/2006 på grund af det store antal tabsgivende virksomheder, hvis omkostninger kun bliver delvis dækket. Formentlig på grund af denne lave rentabilitet indgav den store tyske maltproducent Weisheimer i Andernach konkursbegæring i foråret 2006. Derefter er andre maltproduktionsanlæg blevet lukket permanent, heriblandt fire fabrikker i Det Forenede Kongerige, to i Tyskland og én i Frankrig. Det drejer sig om ældre anlæg, som tilhører større virksomheder. Andre maltproducenter har besluttet at lukke en del af deres kapacitet midlertidigt. I andre tilfælde er ældre maltproduktionskapacitet blevet afløst af ny. Den samlede maltkapacitet i Fællesskabet blev som resultatet heraf i juli 2006 af H.M. Gauger anslået til 8 800 000 t ⁽²³⁾, mens vurderingen af forbrug og udførsel i Fællesskabet svarer til den, der fremgår af Euromalts brev fra august 2005. Det vil stadig betyde en overkapacitet på omtrent 600 000 t.

(69) I sit brev fra oktober 2005 anfører Nederlandene, at det tal på 500 000-700 000 t for overkapacitet i Fællesskabets i maltsektor, som opgives af Euromalt, bygger på såkaldt »name plate«-kapacitet, dvs. en produktion, der løber i 24 timer om dagen, 7 dage om ugen og 365 dage om året. Stilstandsperioder på fabrikkerne på grund af vedligeholdelse, tekniske problemer og revision er ikke taget i betragtning, og det er derfor usikkert, om der virkelig er tale om overkapacitet.

⁽²⁰⁾ Rapport nr. 5 af H.M. Gauger den 2. juni 2006. Rapporten tager en samlet udførsel på 2 140 mio. t som udgangspunkt for 2005/2006.

⁽²¹⁾ Se fodnote 8.

⁽²²⁾ Se fodnote 8.

⁽²³⁾ H.M. Gauger, July 2006 — State of the European Malt Industry

- (70) Kommissionen støtter sig til tallene for den faktiske kapacitet og produktion i Fællesskabets maltsektor i de forløbne år. Kommissionen har lånt følgende tabel fra H.M. Gaugers statistiske oversigt for 2004/2005, der har nationale statistikker, Euromalt og Eurostat som kilder.

Den samlede maltkapacitet og maltproduktion i Fællesskabet

	Kapacitet (i tons):	Produktion i ton
2002	8 613 304	8 455 119
2003	8 32 525	8 595 156
2004	8 818 633	8 644 575

- (71) Tallene i tabellen tyder på en udnyttelse af den samlede kapacitet på mindst 98 % i årene 2002-2004. Tallene i Frontier Economics rapport ⁽²⁴⁾ tyder på en tilsvarende udnyttelsesprocent. I 2005 var udnyttelsesprocenten lavere, idet maltproduktionen i Fællesskabet var på 8,4 mio. t og kapaciteten på 8,8 mio. t. I produktionsåret 2006/2007 forventes en samlet produktion på 8 mio. t og en kapacitet på 8,8 mio. t ⁽²⁵⁾. Denne lavere udnyttelsesgrad synes dog at være udtryk for maltvirksomhedernes reaktion på den lave rentabilitet, dvs. deres beslutning om at producere mindre malt og foretage midlertidig lukning af produktionskapacitet. I produktionsåret 2006/2007 kan den dårlige maltbyghøst også være en del af forklaringen. Tallene for 2002 til og med 2004 viser, at det er teknisk muligt at udnytte mindst 98 % af den samlede produktionskapacitet. At procentsatsen for den faktiske udnyttelse af den samlede kapacitet er så høj, giver dog ikke grund til at tvivle på, at der er overkapacitet i Fællesskabets maltsektor.

- (72) I fremtiden må, som nævnt i Euromalts brev fra august 2005, »uanselig, gammel og uhensigtsmæssig kapacitet skulle lukkes. Det bliver en langsom proces på grund af sektorens struktur i visse medlemsstater«. Denne proces ser ud til at være gået hurtigere i 2006. Mod midten af 2006 synes maltproduktionen i Fællesskabet igen at være kommet i ligevægt med den faktiske efterspørgsel, fordi maltproducenterne har lært at begrænse deres produktion til de mulige salgsmængder ⁽²⁶⁾. Selv efter de allerede nævnte midlertidige lukninger af ældre maltproduktionsanlæg overstiger den samlede maltproduktionskapacitet i Fællesskabet dog stadig den faktiske efterspørgsel med ca. 600 000 t. Desuden ventes der ingen efterspørgselsvækst i Fællesskabet på grund af det stagnerende ølforbrug, mens udførslen fra Fællesskabet finder sted i en verdenshandels-situation, som forventes at forblive forholdsvis stabil i de kommende år. Kommissionen finder derfor ingen tydelige tegn på, at der snart vil ske nogen ændring af den nuværende overkapacitetssituation.

Påvirkning af samhandelen mellem medlemsstaterne

- (73) Nederlandene og Holland Malt mener, at investeringen i fabrikken i Eemshaven snarere vil påvirke samhandelen med tredjelande end samhandelen mellem medlemsstaterne, da eksporten af malt udgør et markedssegment, som adskiller sig fra det segment, maltleverandører, der ikke er beliggende ved havet, udøver deres virksomhed i.

- (74) Kommissionen indrømmer, at en del af Fællesskabets maltkapacitet består af små private virksomheder eller familievirksomheder, som ikke ligger ved havet, og som især producerer til det indenlandske marked. En del af deres produktion kan dog også være bestemt til udførsel, og de er i så fald udsat for konkurrence fra andre malterier i Fællesskabet, der hovedsagelig producerer til udførsel (som Holland Malt).

- (75) Desuden er der store grupper i Fællesskabets maltsektor, som afsætter deres malt både i og uden for Fællesskabet. Holland Malt hører med sin beliggenhed ved en oceanhavn, hvorfra både Fællesskabets marked og markederne udenfor kan forsynes, til denne kategori. Malterier i Fællesskabet, som først og fremmest sigter på udførsel til andre markeder, vil derfor kunne få konkurrence fra Holland Malt. Det samme gælder for malterier i Fællesskabet, der fortrinsvis sælger på det indre marked, da Holland Malt stadig påtænker at afsætte en betydelig mængde malt til europæiske lande. I sin driftsplan for august 2003 angiver Holland Malt, at det i 2005 har planer om at afsætte 71 540 t til europæiske aftagere (heroverfor står en forventet afsætning på 28 100 t til Asien, 40 600 t til Latinamerika og 29 000 t til Rusland).

- (76) Der kan opstå situationer, hvor malterier, der hovedsagelig har indrettet sig på eksport til lande uden for Fællesskabet (som Holland Malt), ikke kan finde aftagere til den produktion, der er planlagt for de pågældende bestemmelsessteder, så de muligvis vil søge at afsætte denne produktion i Fællesskabet. Også det omvendte kan ske. Kommissionen betragter da heller ikke segmenterne inden for og uden for Fællesskabet som fuldstændigt adskilte segmenter. Der er en indbyrdes forbindelse, så udviklingen uden for Fællesskabet påvirker udviklingen inden for Fællesskabet og omvendt.

- (77) På denne baggrund kan Kommissionen ikke tilslutte sig konklusionen i Frontier Economics rapport, som siger, at der ikke er tegn på, at støtten til Holland Malt vil medføre nogen forskydning af andre europæiske producenters afsætning af malt ud over den, som vil finde sted under alle omstændigheder. Kommissionen kan ikke udelukke en sådan forskydning af Fællesskabets øvrige maltproducenters afsætning af malt til aftagere i og uden for Fællesskabet. Den konkluderer derfor, at støtten kan påvirke samhandelen og konkurrencen mellem medlemsstaterne.

⁽²⁴⁾ Se fodnote 11.

⁽²⁵⁾ H.M. Gauger Market report nl. 4, 2 May 2006

⁽²⁶⁾ H.M. Gauger, July 2006 — State of the European Malt Industry

Et marked for premium-malt

(78) Kommissionen har taget de oplysninger (inkl. breve fra tredjepart), som Nederlandene og Holland Malt har sendt om udviklingen af HTST-malt ⁽²⁷⁾, til efterretning. Nederlandene, Holland Malt og de interesserede parter beskriver HTST-malt som en maltsort, der har andre karaktertræk end almindelig malt og giver øllet mere smag og aroma, mere varig perledannelse og længere holdbarhed.

(79) Ifølge Nederlandene og Holland Malt kan HTST-malt betragtes som premium-malt. I betragtning af den enestående fysiske karakter, den ubestridelige kvalitet og den højere prisklasse er det efter deres opfattelse yderst sandsynligt, at HTST-malt og almindelig malt ikke eller kun vanskeligt kan udskiftes med hinanden. HTST-malt forventes at ville skabe sin egen efterspørgsel og sit eget marked.

(80) Kommissionen indrømmer, at HTST-malt kan have særlige karaktertræk og være af høj kvalitet. Dog må det fastslås, om der eksisterer et særskilt marked for premium-malt (som skal forsynes med HTST-malt) foruden et marked for almindelig malt. Domstolen i første instans har erklæret, at der kun kan være tale om et tilstrækkelig adskilt marked, hvis

»tjenesteydelsen eller godet har særlige egenskaber, som adskiller tjenesteydelsen eller godet så meget fra andre tjenesteydelser eller goder, at de kun i ringe omfang er substituerbare og konkurrerer med disse. I den forbindelse skal graden af produkternes substituerbarhed i forhold til hinanden vurderes på grundlag af disses objektive egenskaber og under hensyn til efterspørgsels- og udbudsstrukturen på det pågældende marked samt konkurrencevilkårene ⁽²⁸⁾.

(81) Med hensyn til efterspørgsels- og udbudsstrukturen på markedet og til konkurrencevilkårene har Kommissionen modtaget bemærkninger fra flere interesserede parter (frem for alt de nationale maltproducenters organisationer), hvori det anføres, at der ikke kan skelnes klart mellem almindelig malt og premium-malt. Ifølge disse bemærkninger er malt snarere et produkt af generisk art med let varierende karaktertræk og med kvalitetsnormer, som er blevet pålagt af bryggerisektoren. Hos størstedelen af malteriernes kunder er der tilsyneladende kun efterspørgsel på malt af høj kvalitet, som svarer til kundernes specifikationer og opfylder alle krav til fødevarer sikkerhed.

(82) Den indbyrdes udskiftelighed mellem de forskellige malteriers forskellige maltsorter forekommer derfor ikke ubetydelig, da de alle fremstiller malt af høj kvalitet for at kunne tilfredsstille deres kunders efterspørgsel.

⁽²⁷⁾ Erklæring fra Bühler om Holland Malts teknologier (ikke dateret). Brev fra Universitetet i Freising — Weihenstephan München, maj 2005.

Brev fra en interesseret part, som indeholder forretningshemmeligheder, og derfor vil blive behandlet fortroligt.

⁽²⁸⁾ Dom afsagt af domstolen i første instans den 21. oktober 1997 i sag T-229/94., Deutsche Bahn/Kommissionen for De Europæiske Fællesskaber, saml. II-1689, præmis 10.

(83) Dette synes at blive bekræftet af flere tegn på, at premium-øl ikke nødvendigvis fremstilles af en anden maltkvalitet end almindeligt øl. Ifølge Nederlandene vil Holland Malt først og fremmest fremstille sit HTST-malt til ølmarkedets »premium-segment«. Nederlandene anfører, at der til fremstilling af den slags premium-øl kræves råstoffer af høj kvalitet med karaktertræk, som giver dette øl en bedre smag. Holland Malt nævner i sit brev »Just Drinks.com 2004 report ⁽²⁹⁾«, hvori betydningsfulde bryggerier ifølge Holland malt hævder, at premium-øl er en afgjort bedre drik med en rundere og mere speciel smag.

(84) Efter Kommissionens opfattelse henviser denne sætning i rapporten imidlertid til det indtryk, forbrugeren har af premium-øl, og er ikke nogen udtalelse fra betydningsfulde bryggerier. På rapportens side 59 står der, at forbrugeren ifølge Scottish & Newcastle har den opfattelse, at et premium-mærke er af højere kvalitet og har højere status. Afgørende faktorer er: tanken om en højere kvalitet — premium-øl er en afgjort bedre drik med en rundere og mere speciel smag.

(85) I sammenfatningen af den rapport, Holland Malt selv har indleveret, står der, at »det af interviews, som just-drinks.com har foretaget med en række vigtige internationale beslutningstagere fra bryggerisektoren over hele verden fremgår, at premium-øl egentlig er et markedsføringsbegreb«. Endvidere står der i rapporten, at en standardøl i en bestemt region i et bestemt land kan blive en premium-øl, og at de vigtigste internationale bryggerier tilpasser deres markedsføringsstrategi til markedet. Sorter, der i en bestemt region fremhæves som premium-mærke, behøver ikke nødvendigvis at blive betragtet som sådanne i andre regioner. Endvidere hedder det i rapporten, at »læseren skal gøre sig klart, at efterspørgslen på premium-øl, som den fremgår af sammenligninger mellem de forskellige år og de forskellige tendenser i en årrække, varierer, fordi forbrugernes opfattelse ændrer sig, ikke fordi produktspecifikationen gør det. Som Interbrew påpeger, at der forbrugeren, der bestemmer, hvad premium er, ikke industrien«.

(86) Da produktionsspecifikationen ikke er nogen vigtig faktor, hvormed det kan afgøres, hvilke øl, der kan betragtes som premium-øl, tyder det på, at de forskellige maltsorter, for så vidt som de opfylder de (minimale) kvalitetsnormer, som bryggerisektoren har pålagt, sagtens kan udskiftes indbyrdes. Der henvises også til denne indbyrdes udskiftelighed i fusionssagen Hugh Baird/Scottish and Newcastle ⁽³⁰⁾. Med hensyn til det pågældende produktmarked hævder de anmeldende parter (Hugh Baird og Scottish and Newcastle), at det er mindst lige så stort som maltmarkedet. I beslutningen står der, at selv om maltmarkedet beviseligt

⁽²⁹⁾ www.just-drinks.com, »A global market review of premium beer — with forecasts to 2010«.

⁽³⁰⁾ Sag nr. IV/M.1372 af 18.12.1998.

er adskilt i et malt- og et destillationsmarked, finder parterne ikke, at dette er noget argument, da substituerbarheden på udbudssiden er stor.

(87) Desuden har Kommissionen gennemgået de statistiske kilder for maltproduktionen uden at finde noget særskilt marked for premium-malt. Tværtimod opgiver alle kilder ((Eurostat, Euromalt, Det Internationale Kornråd) kun data for det almindelige maltmarked. Nederlandene og Holland Malt har ikke selv givet tal for eksisterende kapacitet eller for fremstilling af premium-malt. I deres argumentation i forbindelse med overkapaciteten har de tværtimod henvist til tal for malt (som samlet produkt) uden at skelne mellem almindelig malt og premium-malt.

(88) Kommissionen mener da heller ikke, at der kan trækkes en tydelig grænse mellem de to kategorier (almindelig malt og premium-malt). Der kan måske være kvalitetsforskelle, men de synes ikke at være af en sådan art, at de begrænser den indbyrdes udskiftelighed mellem maltsorterne eller konkurrencen mellem malterierne mærkbart.

(89) På baggrund af disse konklusioner med hensyn til overkapaciteten på maltmarkedet, den pågældende støtteforanstaltningens mulige påvirkning af samhandelen mellem medlemsstaterne og den manglende evne til klart at kunne påvise et særskilt marked for premium-malt mener Kommissionen, at støtteforanstaltningen ikke er i overensstemmelse med punkt 4.2.5 i rammebestemmelserne, hvori det hedder, at der ikke må ydes støtte til investering i produkter, for hvilke der ikke findes normale afsætningsmuligheder på markedet.

Støtte til et malteri i Litauen

(90) Holland Malt henviser til, at situationen på verdensmarkedet ikke har forhindret Kommissionen i at godkende investeringsstøtte til et malteri i Litauen.

(91) Kommissionen må henvise til, at den ikke har godkendt statsstøtte til investering i et malteri i Litauen efter dette lands tiltrædelse af Fællesskabet den 1. maj 2004. Før denne dato gjaldt der ingen statsstøtteregler for landbrugsprodukter i Litauen. Hvor om alting er, er andre medlemsstaters manglende opfyldelse af deres forpligtelser i henhold til Traktatens artikel 87 og 88 irrelevant, når det drejer sig om, hvorvidt den medlemsstat, der er indledt procedure mod i henhold til traktatens artikel 88, stk. 2, har ydet (ulovlig) statsstøtte ⁽³¹⁾.

(92) Kommissionen kan i denne forbindelse nævne, at den også har indledt formel undersøgelsesprocedure i henhold til Traktatens artikel 88, stk. 2, fordi Spanien har tilkendegivet, at det påtænker at yde støtte til malteriet Maltacarrión S. A. ⁽³²⁾. Denne procedure er blevet indledt af samme grund som i det foreliggende tilfælde, nemlig, at det ikke kan udelukkes, at der er tale om overkapacitet på maltmarkedet.

Da denne procedure var blevet indledt, trak Spanien anmeldelsen af den pågældende støtte tilbage.

Regionale aspekter

(93) Kommissionen erkender den betydning af den regionale udvikling i forbindelse med støtten til Holland Malt, som Nederlandene og flere af de interesserede parter peger på, og vil afgjort ikke bestride den. I den forstand ville projektet passe udmærket ind i IPR-ordningen.

(94) Projektet skal dog opfylde alle betingelser for investeringsstøtte til forarbejdning og afsætning af landbrugsprodukter, således som de er fastsat i rammebestemmelserne. Da det ikke opfylder i det mindste én vigtig betingelse, kan Kommissionen ikke godkende statsstøtte til projektet, uanset de positive aspekter, hvad den regionale udvikling angår.

VI. KONKLUSION

(95) På denne baggrund betragter Kommissionen støtten til Holland Malt som uforenelig med traktatens artikel 87 og 88. Støtten er ikke i overensstemmelse med punkt 4.2.5 i rammebestemmelserne, hvori det hedder, at der ikke må ydes støtte til investering i produkter, for hvilke der ikke findes normale afsætningsmuligheder på markedet.

(96) Nederlandene har i deres brev af 17. december 2004 tilkendegivet, at støtten tildeles med forbehold af Kommissionens godkendelse. Hvis der trods dette forbehold er blevet ydet støtte, skal den kræves tilbagebetalt -

VEDTAGET FØLGENDE BESLUTNING:

Artikel 1

Den af Nederlandene tildelte statsstøtte til fordel for Holland Malt BV i form af et tilskud på 7 425 000 EUR med forbehold af Kommissionens godkendelse er uforenelig med fællesmarkedet.

Artikel 2

Nederlandene trækker den i artikel 1 nævnte statsstøtte tilbage.

Artikel 3

1. Nederlandene træffer alle nødvendige foranstaltninger for at tilbagesøge den i artikel 1 nævnte støtte, som allerede ulovligt er udbetalt til støttemodtageren.

2. Tilbagesøgningen skal ske uophørligt og i overensstemmelse med national lovgivning, hvis denne giver mulighed for at efterkomme beslutningen hurtigt og effektivt. Den støtte, der skal tilbagebetales, pålægges renter fra det tidspunkt, den blev udbetalt til støttemodtageren, og indtil den er blevet tilbagebetalt.

⁽³¹⁾ Se f.eks. dom afsagt af retten i første instans den 30. april 1998 i sag T-214/95, Het Vlaamse Gewest/Kommissionen for De Europæiske Fællesskaber, saml. II-717, præmis 54.

⁽³²⁾ Se C 48, 21.12.2005, endnu ikke offentliggjort i EUT.

Renterne beregnes på grundlag af den referencesats, der anvendes til beregning af subventionsækvivalenten for regionalstøtte.

Artikel 5

Denne beslutning er rettet til Kongeriget Nederlandene

Artikel 4

Udfærdiget i Bruxelles, 26. september 2006

Nederlandene underretter senest to måneder efter meddelelsen af denne beslutning Kommissionen om, hvilke foranstaltninger de har truffet for at efterkomme den.

På Kommissionens vegne
Mariann FISCHER BOEL
Medlem af Kommissionen